

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

MÔNG QUỐC DŨNG

**ĐÀO TẠO NGHỀ CHO NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

MÔNG QUỐC DŨNG

**ĐÀO TẠO NGHỀ CHO NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS NGÔ THỊ TUYẾT MAI

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn **“Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên”** là trung thực, là kết quả nghiên cứu của riêng tôi.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Mông Quốc Dũng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: **“Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên”**, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của các cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Đào tạo, các Khoa và các phòng ban của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **PGS.TS NGÔ THỊ TUYẾT MAI**.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy các cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của nhiều phòng ban trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Mông Quốc Dũng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Đóng góp của đề tài.....	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ĐÀO TẠO NGHỀ CHO NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ	5
1.1. Cơ sở lý luận về đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số	5
1.1.1. Khái quát về người dân tộc thiểu số.....	5
1.1.2. Khái niệm, đặc trưng và hình thức đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	9
1.1.3. Sự cần thiết phải đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	12
1.1.4. Nội dung công tác đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số	14
1.1.5. Các chỉ tiêu đánh giá kết quả đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số	16
1.1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số tại địa phương	17
1.2. Kinh nghiệm thực tiễn về đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở một số địa phương trong nước và bài học rút ra cho tỉnh Thái Nguyên	20
1.2.1. Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở Gia Lai.....	20

1.2.2. Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở Quảng Trị.....	23
1.2.3. Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở Tuyên Quang.....	26
1.2.4. Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở Hà Giang.....	28
1.2.5. Bài học kinh nghiệm đối với tỉnh Thái Nguyên trong hoạt động đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	32
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	34
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	34
2.2. Chọn địa điểm nghiên cứu.....	34
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin, số liệu thứ cấp.....	35
2.3.2. Phương pháp phân tích thông tin.....	35
2.4. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
Chương 3. THỰC TRẠNG ĐÀO TẠO NGHỀ CHO NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	37
3.1. Giới thiệu chung về tỉnh Thái Nguyên.....	37
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	37
3.1.2. Điều kiện về chính trị, kinh tế, xã hội.....	40
3.2. Nội dung đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	45
3.2.1. Xác định mục tiêu đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	45
3.2.2. Xác định nhu cầu và kế hoạch đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	55
3.2.3. Các hình thức đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	68
3.2.4. Chương trình đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số.....	68
3.2.5. Tổ chức, quản lý công tác đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số....	68
3.3. Đánh giá chung về kết quả đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	71
3.3.1. Những kết quả đạt được và nguyên nhân.....	71

3.3.2. Những tồn tại và nguyên nhân	80
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO NGHỀ CHO NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN	83
4.1. Quan điểm của Đảng, Nhà nước về công tác dân tộc	83
4.2. Kế hoạch đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2015-2020.....	86
4.2.1. Mục tiêu của kế hoạch đào tạo nghề	86
4.2.2. Yêu cầu của kế hoạch đào tạo nghề	86
4.2.3. Nhu cầu đào tạo nghề của lao động người DTTS đến năm 2020	87
4.2.4. Kế hoạch thực hiện.....	88
4.3. Một số giải pháp tăng cường công tác đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	89
4.3.1. Giải pháp về các điều kiện đảm bảo chất lượng đào tạo nghề cho lao động người dân tộc thiểu số	89
4.3.2. Giải pháp về tăng cường công tác quản lý nhà nước	92
4.3.3. Giải pháp gắn kết giữa cơ sở giáo dục nghề nghiệp với doanh nghiệp	93
4.3.4. Giải pháp hoàn thiện nội dung đào tạo nghề cho lao động người DTTS	94
4.3.5. Giải pháp phát triển mạng lưới các cơ sở đào tạo nghề.....	97
4.4. Một số kiến nghị nhằm tăng cường công tác đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	98
4.4.1. Kiến nghị với Ban chỉ đạo Đề án cấp tỉnh	98
4.4.2. Kiến nghị với sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Thái Nguyên.....	98
4.4.3. Kiến nghị Ban Dân tộc tỉnh Thái Nguyên	98
KẾT LUẬN	100
TÀI LIỆU THAM KHẢO	102

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

CD	: Cao đẳng
DTTS	: Dân tộc thiểu số
HĐND	: Hội đồng nhân dân
KTXH	: Kinh tế xã hội
LĐ	: Lao động
QĐ	: Quyết định
TB&XH	: Thương binh và xã hội
TC	: Trung cấp
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
TP	: Thành phố
TT GDTX	: Trung tâm giáo dục thường xuyên
TT	: Trung tâm
TX	: Thị xã
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Lao động DTTS đã qua đào tạo nghề	12
Bảng 3.1. Đơn vị hành chính phân theo huyện, thành phố, thị xã	37
Bảng 3.2 Cơ cấu kinh tế tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2012-2014.....	43
Bảng 3.3: Số lượng người DTTS trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	46
Bảng 3.4: DTTS tỉnh Thái Nguyên chia theo đơn vị hành chính	47
Bảng 3.5: Cơ cấu người DTTS theo giới tính.....	48
Bảng 3.6: Cơ cấu người DTTS theo dân tộc.....	49
Bảng 3.7. DTTS tỉnh Thái Nguyên trong độ tuổi lao động	51
Bảng 3.8. Độ tuổi lao động của DTTS tỉnh Thái Nguyên	51
Bảng 3.9. Tỷ lệ hộ nghèo, cận nghèo của người DTTS tỉnh Thái Nguyên	52
Bảng 3.10. Tỷ lệ hộ nghèo của người DTTS tỉnh Thái Nguyên chia theo khu vực	54
Bảng 3.11. Nhu cầu đào tạo nghề của lao động người DTTS giai đoạn 2012-2014	56
Bảng 3.12. Số lượng các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên năm 2014	64
Bảng 3.13. Đội ngũ giáo viên, giảng viên các cơ sở đào tạo nghề tỉnh Thái Nguyên năm 2014	66
Bảng 3.14. Đội ngũ cán bộ quản lý các cơ sở đào tạo nghề tỉnh Thái Nguyên năm 2014	67
Bảng 3.15. Lao động người DTTS đã qua đào tạo trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	72
Bảng 3.16. Trình độ được đào tạo của lao động người DTTS trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	73
Bảng 3.17. Trình độ được đào tạo nghề của lao động người DTTS trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	73
Bảng 3.18. Lao động đã qua đào tạo nghề chia theo địa bàn	75
Bảng 3.19. Lao động đã qua đào tạo nghề được bố trí việc làm.....	76
Bảng 3.20. Thu nhập bình quân của lao động người DTTS sau đào tạo nghề có việc làm.....	78
Bảng 4.1. Nhu cầu đào tạo nghề của lao động người DTTS đến năm 2020	87

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Năm 2014, cả nước có khoảng 1 triệu hộ nghèo là dân tộc thiểu số, trong đó có hơn 400.000 hộ cần học nghề để chuyển đổi từ sản xuất nông nghiệp sang sản xuất phi nông nghiệp hoặc học nghề để tăng năng suất lao động. Đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước, của các cấp, các ngành và xã hội nhằm nâng cao chất lượng cho người dân tộc thiểu số ở nông thôn, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn. Nhà nước đã tăng cường đầu tư để phát triển đào tạo nghề cho lao động người dân tộc thiểu số ở nông thôn, có chính sách bảo đảm thực hiện công bằng xã hội về cơ hội học nghề đối với người dân tộc thiểu số ở nông thôn, khuyến khích, huy động và tạo điều kiện để toàn xã hội tham gia đào tạo nghề cho người dân tộc thiểu số ở nông thôn. Chính phủ đã có chủ trương đào tạo nghề theo quyết định số 1956/QĐ-TTg ngày 27 tháng 11 năm 2009 về Đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến năm 2020, do Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội chủ trì.

Tỉnh Thái Nguyên là trung tâm chính trị, kinh tế của khu Việt Bắc nói riêng, của vùng trung du miền núi đông bắc nói chung, là cửa ngõ giao lưu kinh tế xã hội giữa vùng trung du miền núi với vùng đồng bằng Bắc Bộ. Là tỉnh miền núi, Thái Nguyên có 9 đơn vị hành chính cấp huyện và 180 đơn vị hành chính cấp xã. Với tổng diện tích 3.541 km², toàn tỉnh có 126 xã, thị trấn miền núi, vùng cao; 26 xã KVI, 81 xã KVII, 19 xã KVIII; 208 thôn bản đặc biệt khó khăn; 100 xã thuộc danh mục đơn vị hành chính vùng khó khăn. Tốc độ tăng trưởng kinh tế của tỉnh tăng từ 7,2% năm 2012 lên 18,6% năm 2014, GDP bình quân đầu người đạt 38 triệu đồng.